

MANEL PALAHÍ, TAMBÉ POETA VISUAL

XAVIER CANALS

Especialista en poesia visual

“La poesia visual és el metallenguatge poètic de l’escriptura que es mou a l’entorn de l’ideogramàtic”¹

En l’obra de Manel Palahí, hi podem caçar alguna expressió d’aquest tipus? En un primer moment sembla que no, però si l’anàlitzem comparativament amb les poigrafies del primer autor que va publicar un llibre de poesia concreta a l’estat espanyol i que també es movia en la dualitat de l’escriptura i de l’art, Guillem Viladot (Agramunt, 1922 - Barcelona, 1999) se’ns evidencien uns quants paral·lelismes. En ambdós casos, les obres tridimensionals dutes a terme amb una indubtable vocació poètica però que sovint s’expressen amb la pura plàstica escultòrica, es formalitzen inqüestionablement a cops en poemes objecte. (Imatge 1)

Ambdós, potser des del vessant de la rauxa, cerquen apassionadament el seny en uns estudis molt aprofundits de psicologia que, indubtablement, matisen i enriqueixen enormement la seva expressió plàstica, literària i, especialment, el discurs poètic visual. Aquest és el que pot formalitzar amb més contundència les tensions i les complexitats creatives que es manifesten més enllà de les convencions acadèmiques. També en els dos creadors es fa evident una

¹ Aquesta definició meua és ja citada per primera vegada per Maria Josep COROMINES, “La poesia visual, com a metallenguatge poètic de l’escriptura”, *Avui. Suplement d’Art* (Barcelona, 22 desembre 1983, pàg. III).

sensibilitat especial pels metaplasmes i les metataxes visuals, que sovint els mena directament a la pura plàstica. (Imatge 2).

Els trops visuals i, sobretot, els metalogismes, que són les figures retòriques més fàcilment reconeixibles com a poesia visual, es poden veure més confoses en una anàlisi rigorosa dels límits terminològics. És evident que els grans creadors mai no han estat adscribibles a cap tendència o estil concret, però avui, a l'inici d'aquest tercer mil·lenni, quan sembla que la creativitat està assolint el trencament de fronteres que reclamava Umberto Boccioni a l'inici del segle passat, fins i tot les formes d'expressió sembla que finalment es van fent més i més permeables. Celebrem-ho! Tanmateix, preguem perquè la confusió dels límits no es tradueixi també en una confusió expressiva que és i ha estat sempre el gran perill per als creadors més ambiciosos. Sapiguem destriar entre tantes runes les poques i astoradores mostres de la inefable i enartant conjunció de la imatge i l'escriptura que els poetes visuals ens ofrenen. Sens dubte, Manel Palahí hi té quelcom a dir o a veure, o més exactament, a dir i veure.

Imatge 1. “La veritat mai no pot ésser dita plenament” (Lacan, 1984). Poografia de Manel Palahí i Fàbregas

Imatge 2. "¡Sorprenent" (1975). Poegrafia de Manel Palahí i Fàbregas.